

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
UNIVERSITY OF WEST ATTICA

ΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΓΡΑΦΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΠΤΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

FACULTY OF APPLIED ARTS AND CULTURE
DEPARTMENT OF GRAPHIC DESIGN AND VISUAL COMMUNICATION

Όνοματεπώνυμο: Ελπίδα Ντάγκα
Α.Μ.:15028

Σχεδιασμός Εταιρικής ταυτότητας
για την εταιρία ρούχων «Πιε Ντε Κοκ»

Επιβλέπουσα καθηγήτρια:

Ελένη Μαρτίνη

Λέκτορας Εφαρμογών Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής

Αθήνα 2021

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
UNIVERSITY OF WEST ATTICA

ΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΓΡΑΦΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΠΤΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

FACULTY OF APPLIED ARTS AND CULTURE
DEPARTMENT OF GRAPHIC DESIGN AND VISUAL COMMUNICATION

Εξεταστική επιτροπή:

Δρ Βαγγέλης Χατζηθεοδώρου
Αναπληρωτής Καθηγητής

Εύα Μασούρα
Ακαδημαϊκός Υπότροφος Παν. Δυτ, Αττικής

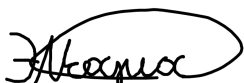
ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ/ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η κάτωθι υπογεγραμμένη Ελπίδα Ντάγκα του Δημητρίου , με αριθμό μητρώου 15028 φοιτήτρια του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής της Σχολής Εφαρμοσμένων Τεχνών και Πολιτισμού του Τμήματος Γραφιστικής και οπτικής Επικοινωνίας, δηλώνω υπεύθυνα ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της πτυχιακής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Η Δηλούσα

Ελπίδα Ντάγκα

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	5
Κυρίως θέμα.....	5
Η καθημερινή γραφή	5
Η σημασία του χειρόγραφου και του γραφικού χαρακτήρα.....	5
Η «ανάγνωση» του γραφικού χαρακτήρα	8
Οι γραφολόγοι υποστηρίζουν ότι:	9
Κεφαλαία και πεζά	11
Η πίεση και η ταχύτητα	11
Τα γράμματα-κλειδιά	12
Διάταξη στην σελίδα	13
Τα κενά μεταξύ των λέξεων	13
Τα κενά μεταξύ των γραμμών	13
Σκέψεις για την τυπογραφία.....	13
Εδώ όμως θα θέσω ένα ερώτημα	14
Στόχος εταιρείας.....	15
Επωνυμία της εταιρίας.....	15
Τι είναι το Πιε Ντε Κοκ	15
Σχεδιασμός ρούχων.....	16
Στρατηγική προσέγγιση του κοινού	17
Πηγές	17
Φιλμογραφία.....	19
Κατάλογος εικόνων:	19

Εισαγωγή

Η Δυσλεξία έπαιξε πολύ σημαντικό ρόλο στην επιλογή της πτυχιακής. Μέσα από την επιστήμη της εφαρμοσμένης τέχνης, μου δόθηκε η ευκαιρία, να σχεδιάσω το διαφορετικό και να δώσω εικόνα σε λόγια και λέξεις προτρέποντας το θεατή-πελάτη να εκφραστεί με τον ίδιο τρόπο.

Κυρίως θέμα

Η καθημερινή γραφή

Στην καθημερινότητά μας γράφουμε βιαστικά κάποια σημείωση σε ένα χαρτί πρόχειρο, που βρίσκεται μπροστά μας, εκείνη τη στιγμή. Αυτό μπορεί να το φυλάξουμε ή ακόμα να το πετάξουμε. Άλλοτε βιαζόμαστε και τα γράμματα μας είναι δυσανάγνωστα. Εγώ παρατηρώντας τέτοια γράμματα, είδα ότι είχαν ενδιαφέρον και έτσι, αποφάσισα να ασχοληθώ μαζί τους, και να δείξω, ότι παρότι δυσανάγνωστα, η γραφή τους, κρύβει μία σημαντική υποσημείωση.

Στα μάτια μου, έμοιαζαν με εικόνες και σχέδια και το ενδιαφέρον αυτό, με έκανε να φτιάξω μία εταιρεία με ρούχα και να δηλώσω την ασήμαντη σημαντικότητα αυτών των σημειώσεων. Η εταιρεία ρούχων είναι καθαρά ελληνική και είναι, βασισμένη σε απεικόνιση χειρόγραφης τυπογραφίας πάνω σε ρούχα. Φτιάχνει ρούχα με τα μοναδικά χειρόγραφα, του αγαπημένου σου λογογράφου (ποιητή-καλλιτέχνη-επιστήμονα-φίλο σου κτλ.). Επίσης μπορείς να φτιάξεις τη δική σου ιδέα πάνω στο ρούχο που θα είναι βασισμένη σε χειρόγραφα άλλων ή στα δικά σου.

Η σημασία του χειρόγραφου και του γραφικού χαρακτήρα

Τα χειρόγραφα αποτελούν γενικότερα την εξέλιξη και το επίπεδο της παιδείας αυτών που τα συντάσσουν. Κατά καιρούς σε διάφορες χρονικές περιόδους στην ιστορία της ανθρωπότητας εδώ και δεκάδες χρόνια πριν, πολλοί ήταν εκείνοι που έκαναν συλλογές βιβλίων και σημαντικών χειρόγραφων. Τα περισσότερα σημαντικά χειρόγραφα στην ιστορία βρέθηκαν σε συλλογές και βιβλιοθήκες μοναστηριών. Τα βιβλία έχουν τη δική τους μοίρα, το δικό τους πεπρωμένο, τις δικές τους ιστορίες. Ένα από τα προνόμια του να δουλεύει κανείς στην Οξφόρδη είναι ότι έχει πρόσβαση σε μια από τις καλύτερες συλλογές χειρογράφων και σπάνιων βιβλίων στον κόσμο, την Bodleian. Το πώς αυτά τα χειρόγραφα και τα βιβλία κατέληξαν στη συλλογή αυτή είναι μια μεγάλη ιστορία, για την οποία δε θα προσπαθήσω καν να μπω σε λεπτομέρειες. Το μεγαλύτερο μέρος άλλωστε είναι γνωστό: για παράδειγμα, το πώς ο Edward Daniel Clarke, καθηγητής ορυκτολογίας στο Πανεπιστήμιο του Κέμπριτζ, διέσχισε την Ανατολή στις αρχές του 19ου αιώνα και αγόρασε για τον ίδιο μια καταπληκτική συλλογή από πολύτιμα χειρόγραφα, συμπεριλαμβανομένου

του παλαιότερου χειρογράφου του Πλάτωνα, το οποίο αγόρασε στο νησί της Πάτμου το 1801. Περιέργως πάντως, μετά τον θάνατό του, το Κέιμπριτζ δεν θέλησε να πληρώσει στους κληρονόμους του Clarke το ποσό των 1000 λιρών που εκείνοι είχαν ζητήσει και έτσι η Οξφόρδη, όντας κάπως πιο γενναιόδωρη, απέκτησε τη συλλογή σε τιμή ευκαιρίας. Ήμασταν τυχεροί λοιπόν! Ο Edward Clarke ήταν ένας από τους πολλούς ευρωπαίους συλλέκτες, πρόθυμος να αποκτήσει όλα τα κληροδοτήματα της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, καθώς και διατεθειμένος να καταβάλει μεγάλη προσπάθεια για να κυνηγήσει το βιβλιοφιλικό του πάθος (Lauxtermann, 2017).

Τα τελευταία χρόνια ασχολούνται διάφοροι οργανισμοί και ειδικοί ερευνητές να συγκεντρώσουν τα χειρόγραφα.

Έχουν ξεκινήσει διαδικασίες καταλογογράφησης και ψηφιοποίησης, κάτι που θα εγγυάται τόσο την ιδιοκτησία του κατόχου, όσο και την ασφάλεια των χειρογράφων που πλέον θα μπορούν να τακτοποιούνται ή να εντοπίζονται, σε περίπτωση κλοπών.

Η μεγαλύτερη συγκέντρωση ελληνικών χειρόγραφων ανά τον κόσμο βρίσκεται στις βιβλιοθήκες μονών και σκητών του Αγίου Όρους, όπου υπάρχουν πάνω από 16.000, αλλά και πολλά άγνωστα εκ των οποίων μικρό μέρος έχει καταλογογραφηθεί, αφού σύμφωνα με τους επιστήμονες, πρόκειται για μια επίπονη και χρονοβόρα διαδικασία. Στην Εθνική βιβλιοθήκη υπάρχουν περί τα 5.000 χειρόγραφα, ενώ άλλες σημαντικές συλλογές βρίσκονται διάσπαρτες σε κατά τόπους μοναστήρια, δημόσιες βιβλιοθήκες, συλλόγους, κ.ο.κ.

Σε μια εποχή που η τυπογραφία άνηκε ακόμη στο μακρινό μέλλον, τα χειρόγραφα αποτελούσαν το μοναδικό τρόπο για να διασωθούν οι αρχαίες γνώσεις στο διηνεκές. Στο Μεσαίωνα, μια εποχή σκοταδισμού και θρησκευτικού φανατισμού, ορισμένα μοναστήρια λειτούργησαν –σε πείσμα της κατεστημένης θεοκρατικής αντίληψης– και ως «κιβωτοί γνώσεων» διαφυλάσσοντας τα αρχαία κείμενα με τη μορφή χειρογράφων. Τα χειρόγραφα αυτά αντιγράφονταν από μοναχούς μέσα στο ημίφως των μοναστηριακών εργαστηρίων, στα περίφημα καλλιγραφεία. Τα περισσότερα αρχαιοελληνικά κείμενα που διασώθηκαν ως τις μέρες μας, είναι αποτέλεσμα των ακατάπαυστων αντιγραφών, που γίνονταν σ' αυτά τα εργαστήρια από ορισμένους γενναίους μοναχούς. Μοναχούς που έβαζαν σε κίνδυνο ακόμη και τη ζωή τους προκειμένου να διαφυλάξουν τις αρχαίες γνώσεις, που για κάποιους φανατικούς χριστιανούς θεωρούνταν «αιρετικές». Κι όμως, αυτές οι «αιρετικές» γνώσεις ήταν εκείνες που οδήγησαν στην αναγέννηση του Δυτικού πολιτισμού (Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος).

Τα χειρόγραφα είναι η πρωτόλεια σκέψη ενός ανθρώπου γραμμένη στο χαρτί. Η «ελευθερία» στον τρόπο γραφής εκείνου που τα γράφει την κάνει ακόμα πιο σημαντική.

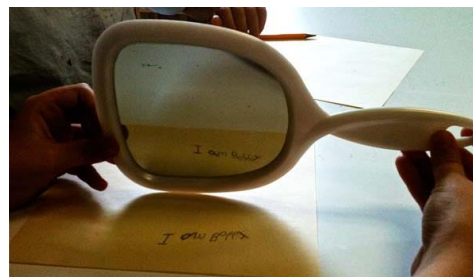
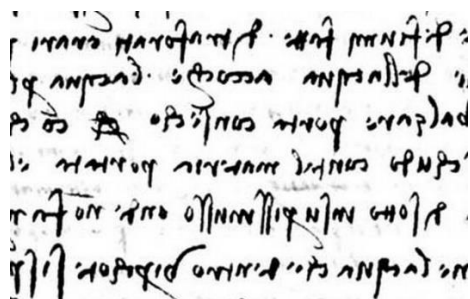
Πίσω από αυτήν κρύβεται η μοναδικότητα του κάθε ανθρώπου, είτε αυτός είναι επιστήμονας, λογοτέχνης, ποιητής είτε ακόμα είναι ένας απλός πολίτης μέσα στο πλήθος.

Όπως μια εικόνα, μια ζωγραφιά μπορεί να σου θυμίσει, βλέποντας την, κάποιον καλλιτέχνη, έτσι και τα χειρόγραφα δηλώνουν το «πρόσωπο» εκείνου που τα γράφει, όταν βεβαίως έχεις γνωρίσει και αποτυπώσει τη γραφή του. Όπως για παράδειγμα η υπογραφή του κάθε ανθρώπου είναι μοναδική που ακόμα κι αν γίνει πλαστογράφιση, μπορούν οι ειδικοί να την αναγνωρίσουν.

Η μορφή του κάθε γράμματος είναι συγκεκριμένη και δεν αλλάζει. Παρόλα αυτά εκείνος που γράφει, με τον τρόπο που γράφει, παρουσιάζει μια ξεχωριστή γραμματοσειρά κατά κάποιον τρόπο. Άλλος γράφει πλάγια (δεξιά ή αριστερά) άλλος όρθια, άλλος ευανάγνωστα, άλλος δυσανάγνωστα. Παρόλα αυτά χρησιμοποιεί την ίδια αλφάβητο μέσα στα κείμενα του που είναι ίδια για όλους. Όμως μέσα από αυτόν τον τρόπο υποσυνείδητα, δηλώνει την ατομικότητα του, χωρίς να το αντιλαμβάνεται ούτε ο ίδιος. Μέσα από την χειρόγραφη γραφή, μπορείς να ανακαλύψεις και τον ψυχισμό του ατόμου.

Κατά καιρούς σε μελέτες που έγιναν σε χειρόγραφα ατόμων που είχαν φύγει από τη ζωή βγάλαμε συμπεράσματα για τον χαρακτήρα και το γνωστικό τους επίπεδο.

Εδώ θα μπορούσαμε να αναφέρουμε χαρακτηριστικό παράδειγμα, τον μεγάλο ζωγράφο Leonardo da Vinci. Όσο «ξεκάθαρα» ζωγράφιζε τα πορτρέτα του, αλλά και τις διάσημες θρησκευτικές σκηνές του, τόσο «ακαταλαβίστικα» ήταν τα κείμενά του. Περίεργα γράμματα, φράσεις ακατανόητες κάτω από σχήματα και σχέδια βρέθηκαν στις σημειώσεις του. Και πριν σκεφτεί ο καθένας ότι χρησιμοποιούσε κάποια άγνωστη γλώσσα, η απάντηση είναι μία: πρώτος αυτός ανακάλυψε τη «γραφή-καθρέφτη» (mirror writing), από τα δεξιά προς τα αριστερά και ανάποδα, που μπορούσε να διαβαστεί μόνο με τη χρησιμοποίηση ενός καθρέφτη.

Όντας αριστερόχειρας, βρήκε έναν πρωτότυπο και παράξενο τρόπο για να αποφεύγει τις μουντζούρες από το μελάνι στις σημειώσεις του, αλλά και μια μέθοδο «απορρήτου των σημειώσεών» του. Πάντα μπροστά από την εποχή του.

Το μεγαλύτερο μέρος των χειρόγραφων σημειώσεων του ιδίου είναι γραμμένα με τη χρήση κατοπτρικής γραφής. Η μη ηθελημένη καθρεπτική γραφή ενός ή περισσότερων γραμμάτων θεωρείται σήμερα σύμπτωμα δυσλεξίας. Ωστόσο την εποχή εκείνη η καθρεπτική γραφή ήταν ένας από τους παλαιότερους τρόπους κρυπτογράφησης (Αναστασάκη Ε., 2012)

Η «ανάγνωση» του γραφικού χαρακτήρα

Ο γραφικός μας χαρακτήρας φανερώνει (αποκαλύπτει) στοιχεία της προσωπικότητας μας. Πίσω από τα γράμματα μπορούμε να διακρίνουμε χαρακτηριστικά όπως:

- **Ειλικρίνεια:** μεγάλα στρογγυλά και ομοιόμορφα γράμματα σε ευθεία γραμμή.
- **Φιλοτιμία:** στρογγυλά γράμματα με τονισμένα τα σημεία στίξης – σημάδι ανθρώπου με προσοχή στη λεπτομέρεια.
- **Ο οικονομός:** προσεχτικά και ομοιόμορφα, με ελαφριά κλίση στις γραμμές και χωρίς να τονίζει τα κεφαλαία.
- **Ο γενναιόδωρος:** ευρύχωρα και καθαρά, ξεχωρίζοντας έντονα τα μεγάλα γράμματα και τα κεφαλαία από τα υπόλοιπα γράμματα.
- **Ο ταπεινός:** μικρά, απλά και ομοιόμορφα γράμματα, ενώ οι γραμμές τείνουν να κάνουν ζικ-ζακ.
- **Ο μελαγχολικός:** ξεχωρίζει από την έντονη κλίση των γραμμάτων του. Η πίεση είναι στην αρχή σταθερή, αλλά σιγά-σιγά χάνεται. Τα σημεία στίξης είναι αρχικά έντονα, αλλά καθώς προχωρά το γραπτό, τείνουν να εξαφανίζονται.
- **Ο υπερήφανος:** μεγάλα γράμματα, τονισμένα κεφαλαία, ενώ το τελευταίο γράμμα κάθε λέξης φαίνεται να είναι πιο έντονο από τα υπόλοιπα.
- **Ο καλλιτέχνης:** καλλιγραφικά και το μέγεθος των γραμμάτων τείνει να μικραίνει καθώς προχωρά το γραπτό.
- **Ο αλτρουιστής:** με έντονη κλίση και πίεση. Τα γράμματα είναι στρόγγυλα και τα κεφαλαία σχεδόν καλλιγραφικά.
- **Ο διακριτικός:** μικρά γράμματα, με ελαφριά πίεση και οι γραμμές τείνουν προς τα πάνω. Τα γράμματα τείνουν να έχουν αρκετές σπείρες και καμπύλες, αλλά το τελευταίο γράμμα κάθε λέξης είναι μάλλον σεμνό και περιορισμένο.
- **Ο αλαζόνας:** υπερβολικά τονισμένα κεφαλαία γράμματα και συνήθως η υπογραφή είναι μεγάλη και πολύπλοκη, καταλήγοντας σε περιττές «διακοσμήσεις» με καμπύλες γραμμές.

ΑΣΚΗΣΗ ΜΕ ΦΙΔΙ

Ακατανόητο εἶ μιά πρώτη μοτιά
 Ἐνας παραλορικὸς ἐπὶ ζωῆς καὶ τοῦ κόσμου,
 κινούμενο τὸ φίδι αἰλιεθόμενο
 Σέρφεται πάνω εἰς κατὰ ἀείνητο, ἴσιο
 καὶ ἀπολύτα κατανοητό:
 Ἐνα εὐώλινα πλαστικό πού ἀνῆκε στὸ ημετήριο.

Παρόλο πού ἡ ἐφαρμογή δὲν ὑπῆρξε τεχνικὰ ἀκριβὴς
 Γέφυρὸς παραμένει ἡδὲ μέσα μας κἀπέθε
 Φίδι καὶ εὐώλινας λειτουργοὺν
 ὡς παραμοίωση, δύο πραγμάτων ἐτερόκλητων
 ὡς ὑπόμνηση τὸ 'να τ' ἄλλου
 ὡς ἀναφορά τοῦ μὲν εἰς τὸ δε.

Ὅμως τὸ λογοτεχνικὸ αὐτὸ εἶγμα
 Ἄπετυχε ἐπιτέως ἐπὶν περίπτωσηί αὐτή.
 Κι ἤρθε ἡ ὑπερκαύση τοῦ οἴκειου ἀπὸ τὸ ἀνοίκειο
 Σὰ φιδὶ ἐπιπέδηση. ἤρθε
 Ὁ πανικός ἀπὸ τὴν αἰσθησὴν ὅτι ὑπάρκουμε
 ὡς τὴν ἐλανεφανίσθη σου χριστικὸ καὶ οἴκειου...

Νίκος Φωκός

Ἡ Γωμισούνη μὴν τῆς κλαῖς

Ἡ Γωμισούνη μὴν τῆς κλαῖς, - ἐκεῖ πὸς πάει νὰ σκύψει
 μέ λὸ σκηνιά σὺ κούνηλα, μέ λὸ ἀφρί σὺ σφέριτο,

Ἡ Πῆλη, πελιέλει ἀποξαρχῆς κι ἀντραεῖα ὠθεριεῖαι
 ὠ καμακῶνει λὸ θεριό μέ λὸ καμάκι τῆς ἡγῆς.

Γιάννης Ρίτσος

Ἰθάκη

Σκέψου ὅταν πηγαῖς μὲ τὴν Ἰθάκη,
 καὶ εὐχόσαι πᾶσαι μερὶς ὁ κόσμος,
 μεμυῶς πεποιθέντες, μεμυῶς πρῶτες.
 τοῖς Λαϊκτοῦμοις καὶ τοῖς Κύριαις,
 τοῖς Θεμιστοῖς Ἰσοπέτοις μὲ βῆσιαι,
 τίλα στὸν κόσμο σου ἀπὸ τοῦ δὲν εἶ βεῖαι
 Ἐν μέντοι εὐχάη ἡ σκέψου σου ἰθάκη,
 καὶ μὲ ἀφῆναι σπινθῆρας λὸ ἀνίμω, στὴν πρῶτην
 τοῖς Λαϊκτοῦμοις καὶ τοῖς Κύριαις,
 τοῖς ἀφῆναι Ἰσοπέτοις δὲ βῆ ἀπῆναι
 καὶ τὴν τοῖς Καθῆναις μὲς ἀπὸ ψυχῆ σου,
 αὐτὴ ἡ ψυχῆ σου δὲ τὸν στίχου ἐπιπέδου σου.

Να εὐχόσαι πᾶσαι μερὶς ὁ κόσμος.

I heard Rodin had a beautiful
 face at the gallery.
 I have been to the seaside for a
 week and very likely among shells
 again soon. - I had shore
 lamps - fine figures there
 like Cimabue - straight styles
 Am working at a stone.

The great field all violet the sky was
 yellow. it is a hard subject to handle.
 Please remember me very kindly to
 Mrs Russell - and in that of kindly
 shake hands. yours very truly
 Vincent

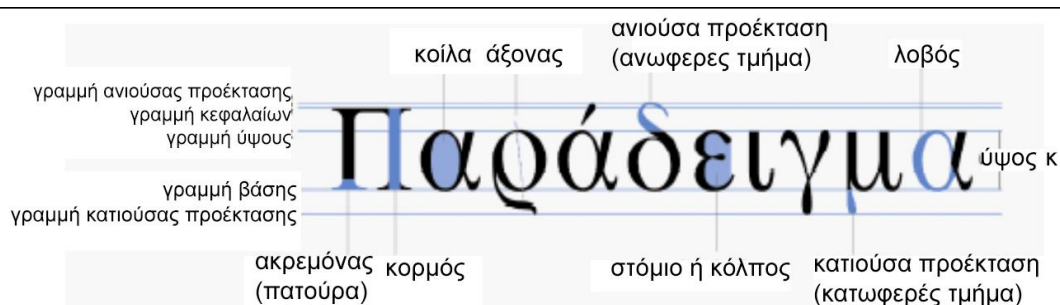
My dear [redacted] for over so long I have
 been wanting to write to you - but then
 the work has taken me up. We have
 harvest time here at present and am
 always in the field.
 And when I sit down to write I
 am so abstracted by recollections of
 what I have seen that I leave the
 letter. I've enclosed at the present
 occasion I was writing to you and
 going to say something about Miles
 as it is - and as it was in the
 old days of Boccaccio -
 still instead of continuing the letter
 I began to draw on the very paper
 the head of a dirty little girl I saw
 this afternoon while I was painting
 a view of the river with a yellow
 sky.
 This dirty, mud-lark I thought
 yet had your florid soul of figure
 like the heads in the Mantegna's
 portraits and reasoning on drawing
 this was of worked on the letter.

Οι γραφολόγοι υποστηρίζουν ότι:

- Τα ασύνδετα μεταξύ τους γράμματα σημαίνει όχι καλός αυτοέλεγχος, υπερβολική φαντασία, αποσπασματικός τρόπος σκέψης.
- Σύνδεση με λεπτές γραμμούλες (ο λεγόμενος «νηματοειδής τύπος») εκφράζει έντονη αίσθηση αυτοσυντήρησης, ευκολία προσαρμογής και μεγάλη πνευματική συνάφεια.
- Σύνδεση με έντονες γραμμές, ομοιογένεια και ροή δηλώνουν ηρεμία, ευγένεια, αυτοπειθαρχία, γενικότερα μια προσωπικότητα συμπαθητική αλλά και ενίοτε πληκτική.
- Η κλίση των γραμμάτων προς τα δεξιά δείχνει εξωστρέφεια, παρορμητισμό, μεγάλη σημασία στις σχέσεις με τους άλλους, καλλιτεχνική φύση.
- Η υπερβολική κλίση προς τα δεξιά (σε γωνία μικρότερη από 45 μοίρες), δείχνει υπερευαίσθησία και ασυλόγιστη συμπεριφορά.
- Τα κατακόρυφα γράμματα σημαίνουν λογική, ανεξαρτησία, αυτοκυριαρχία ακόμα και σε δύσκολες καταστάσεις, οργανωτική ικανότητα.

- Η κλίση προς τα πίσω υποδηλώνει εσωστρέφεια, παρά τον πλούσιο συναισθηματικό κόσμο.
  - Οι διαφορετικές κλίσεις δείχνουν ευστροφία, αυθορμητισμό αλλά και ελάχιστο αυτοέλεγχο, ευμετάβλητη διάθεση, αποφυγή ανάληψης ευθυνών.
- (Αγγελοπούλου Χ., 2014)

Οι 3 ζώνες: Επάνω, στη μέση και κάτω:

Η γραφολογία χωρίζει τα γράμματα σε τρεις οριζόντιες ζώνες, καθεμιά από τις οποίες συνδέεται με μια ομάδα χαρακτηριστικών της προσωπικότητας.

Στην **άνω ζώνη** ανήκουν τα γράμματα που αναπτύσσονται εις ύψος, όπως το «β», το «δ», το «θ» αλλά και το «τ». Η ανοδική τάση δηλώνει τις φιλοδοξίες, τα όνειρα, τα ιδανικά. Όσο περισσότερο τα γράμματα εισχωρούν σε αυτήν τόσο φανερώνεται ένα άτομο με ζωηρή φαντασία, τάση στην ονειροπόληση και έλλειψη πρακτικού πνεύματος. Αντίθετα, αν οι θηλιές των γραμμάτων στην άνω ζώνη είναι μικρές, αυτό δείχνει ότι το άτομο δεν επιτρέπει ελευθερία έκφρασης στη φαντασία του. Οι θηλιές ή οι προς τα πάνω προεκτάσεις των γραμμάτων δείχνουν έλλειψη δημιουργικής σκέψης, άτομα λογικά, μεθοδικά, με σωστή κρίση.

Στη **μέση ζώνη**, ανήκουν εκείνα τα γράμματα που δεν προεξέχουν ούτε προς τα πάνω ούτε προς τα κάτω, δηλαδή όλα τα φωνήεντα, καθώς και τα «κ», «π», «σ», «ν». Η μέση ζώνη σχετίζεται με τη στάση του ανθρώπου απέναντι στην καθημερινότητα. Όταν υπερισχύει, φανερώνει κοινωνικό άτομο που θέλει να γίνεται αρεστό. Έχει τάση να ζει για το παρόν. Όταν η μέση ζώνη είναι μικρότερη από τις άλλες δύο, δείχνει άτομο πρακτικό, προσγειωμένο και ακούραστο, που ωστόσο μπορεί να αισθάνεται ανικανοποίητο από την καριέρα του και την κοινωνική ή την ερωτική ζωή του.

Η **κάτω ζώνη** σχετίζεται με τις ενστικτώδεις επιθυμίες του ατόμου, τις υλικές ανάγκες, τις σωματικές δραστηριότητες, τη σεξουαλικότητα. Όσο λοιπόν περισσότερη έμφαση έχει στο γραφικό χαρακτήρα με γεμάτες και έντονες κάτω θηλιές στα γράμματα, τόσο περισσότερο το συγκεκριμένο άτομο δίνει σημασία στα

υλικά αποκτήματα, αγαπά τα σπορ, έχει έντονο ερωτισμό. Αν οι κάτω θηλιές είναι τόσο μακριές, που να μπερδεύονται με την από κάτω αράδα, προδίδουν μια αδυναμία κρίσης, έλλειψη οργάνωσης και δυσκολία σε μεθοδική σκέψη. Οι ασυνήθιστοι σχηματισμοί στις κάτω θηλιές των γραμμάτων μπορεί να σημαίνουν σεξουαλική εκκεντρικότητα αλλά και ασυνήθιστα έντονο ερωτισμό. Αν, πάλι, οι καταλήξεις των γραμμάτων στην κάτω ζώνη είναι ευθείες, έχουμε να κάνουμε με έναν κλειστό χαρακτήρα που διαθέτει σωστή κρίση και κατά πάσα πιθανότητα κλίση στη μουσική ή τα μαθηματικά. Στην **κάτω ζώνη** περιλαμβάνονται τα γράμματα που «κρεμάνε» όπως τα «γ», «μ», «ρ», «φ», «χ», «ψ».

Ορισμένα πάλι, όπως το «ζ», το «ξ», το «λ» ανήκουν και στην άνω και στην κάτω ζώνη. (Κατσουλίδης Τ., 2000)

Κεφαλαία και πεζά

Η σχέση μεγέθους των κεφαλαίων γραμμάτων με των πεζών εκφράζει την άποψη που έχει το άτομο για τον εαυτό του. Όσο μεγαλύτερη είναι η διαφορά τους, τόσο πιο ανεβασμένη είναι και η αυτοεκτίμησή του.

- Τα **ψηλόλιγνα κεφαλαία** δείχνουν δειλία απέναντι στους άλλους, χωρίς ωστόσο κατά βάθος να λείπει η αυτοπεποίθηση.
- Τα **πλατιά κεφαλαία** την τάση επιβολής στους άλλους.
- Τα **κοντά κεφαλαία** μια συντηρητική και άτολμη προσωπικότητα.
- Αν έχουν σχεδόν το **ίδιο ύψος** με τα πεζά διαφαίνεται ένας χαρακτήρας δειλός και αποτραβηγμένος.
- Τα πολύ «**στολισμένα**» κεφαλαία εκφράζουν ανάγκη εντυπωσιασμού των άλλων. Ιδίως αν τονίζονται με μια γραμμή που προέρχεται από την άνω ζώνη, φανερώνουν άτομο που έχει σαφή άποψη για την ανωτερότητά του απέναντι στους άλλους.
- Οι **μεγάλες θηλιές** στα αριστερά των κεφαλαίων είναι εγωισμός κι αισθησιασμός.
- Τα κεφαλαία που **επεκτείνονται** και στην κάτω ζώνη σημαίνουν επιθετικότητα κι απόλυτη σιγουριά – τα άτομα είναι βέβια ότι έχουν δίκιο και θα κάνουν το παν να το επιβάλουν.

Η πίεση και η ταχύτητα

Σπάνια όταν γράφουμε έχουμε συναίσθηση του πόσο πιέζουμε στο χαρτί το στυλό μας, ωστόσο ο βαθμός της πίεσης αυτής δείχνει τη διάθεση, τη ζωτικότητα και την αποφασιστικότητά μας.

- **έντονη πίεση**: αντοχή, ενθουσιασμό, ζωνήρή λίμπιντο
- **βαριά πίεση** σε ένα κείμενο: άτομο καταπιεσμένο και απογοητευμένο
- **ακανόνιστη πίεση**: η δύναμη της θέλησης είναι ασταθής, εσωτερικές συγκρούσεις, αισθήματα ανασφάλειας
- **γρήγορη γραφή**: γρήγορη σκέψη
- **ταχύτητα στο γραπτό**: ευστροφία και διεισδυτική σκέψη.

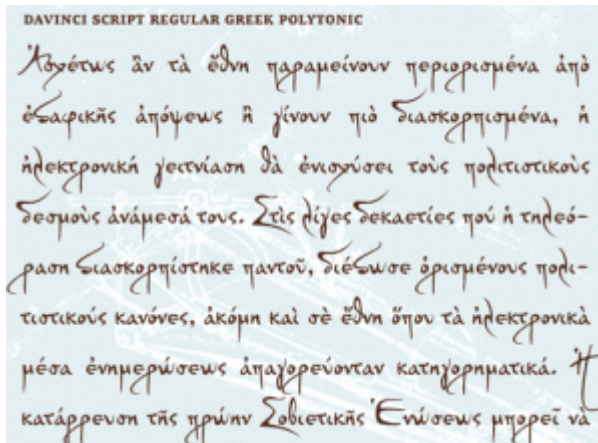

- **αργό γράψιμο:** προσπάθεια διατήρησης συναισθηματικού ελέγχου. Αν, μάλιστα, συνδυάζεται και με μικρή πίεση του στυλό πάνω στο χαρτί, φανερώνει ότι η ψυχική και η σωματική κατάσταση την ώρα του γραψίματος δεν είναι η καλύτερη.

Τα γράμματα-κλειδιά

Ορισμένα γράμματα του αλφαβήτου παίζουν βασικό ρόλο σε μια γραφολογική ανάλυση. Το «α» και το «ο», Ανάλογα με το αν τα κυκλάκια τους είναι ανοιχτά ή κλειστά, δείχνουν το βαθμό που το άτομο ανοίγεται στους άλλους. Το ίδιο ισχύει με το «δ» και με το «θ». Επίσης πολύ σημαντικό ρόλο παίζουν οι γωνίες που μπορεί να σχηματίζουν – γιατί φυσικά ελάχιστοι άνθρωποι τα κάνουν στρογγυλά με το διαβήτη.

- Το κεφαλαίο «Ι»: το γράμμα της ατομικότητας
- Οριζόντιες γραμμές πάνω κάτω: δημιουργική σκέψη
- Απλή ίσια γραμμή: άτομο που δίνει βάση στα ουσιώδη
- Μικρό στο ύψος: χαμηλή αυτοεκτίμηση
- Η πάνω θηλιά πιο σχηματισμένη από την κάτω: μεγάλη σημασία στο νου
- Η έντονη κάτω θηλιά: υπερβολική σημασία στο σώμα
- Η μακριά οριζόντια γραμμή: δεσποτισμός και έντονη αυτοπροστασία
- Η θηλιά στην εγκάρσια γραμμή: τάση για κριτική ευαισθησία, πανουργία.

- Οριζόντια εγκάρσια γραμμή: εφευρετικότητα
- Λοξή εγκάρσια γραμμή: επιθετικότητα, δόση φιλοδοξίας.
- Αν γράφεται σαν σταυρουδάκι με μονοκοντυλιά δείχνει υπευθυνότητα και λογική.

Διάταξη στην σελίδα

Μεγάλο κενό στην αριστερή μεριά της σελίδας: άτομο που κοιτά προς το μέλλον όχι το παρελθόν

Μεγάλο κενό στην δεξιά μεριά της σελίδας: φόβος προς το μέλλον, το άγνωστο.

Στενό κενό στην αριστερή μεριά της σελίδας: άτομο προσεχτικό που ενοχλείται όταν πιέζεται να ξεκινήσει κάτι χωρίς να είναι έτοιμο.

Στενό κενό στην δεξιά μεριά της σελίδας: ανυπομονησία και ανησυχία

Τα κενά μεταξύ των λέξεων

Μεγάλα κενά: άνθρωπος ντροπαλός, προσεχτικός και σκεπτικός

Στενά κενά: άνθρωπο ενεργητικός, φλύαρος.

Ανύπαρκτα κενά: άνθρωπος ανυπόμονος, ενεργητικός, με αυτοπεποίθηση, κοινωνικός αλλά και με τάση να «γαντζώνεται» στους άλλους.

Τα κενά μεταξύ των γραμμών

Μεγάλα κενά: άνθρωπος μοναχικός, ανεξάρτητος, ίσως αντικοινωνικός αντικειμενικός, αμερόληπτος.

Σχεδόν αγγίζονται τα πάνω γράμματα με τα κάτω: φλύαρος, σπάταλος

Μόλις που αγγίζονται τα πάνω «**χαμηλά**» γράμματα (όπως το «γ» και το «ρ») με τα κάτω «ψηλά» γράμματα («β», «δ», «ζ», «λ», «ξ»): συγκρότηση σκέψης.

Υπερβολικά στενό κενό, με αποτέλεσμα σε σημεία-σημεία να μπλέκεται η μια γραμμή με την επόμενη: χαλαρή αυτοπειθαρχία, παθιασμένη προσωπικότητα.

Για να εξαχθεί συμπέρασμα από γραφολόγο, χρειάζεται να ληφθούν υπ' όψιν τουλάχιστον 50-60 χαρακτηριστικά. Η επιστήμη έχει εισέλθει σε πολλούς τομείς, όπως η εγκληματολογία και η πρόσληψη προσωπικού γίνεται πολλές φορές μέσα από δείγματα γραφής των υποψηφίων (Τσαγκαράκη Α., 2013).

Σκέψεις για την τυπογραφία

Κάθε γραμματοσειρά κουβαλάει μέσα της μία μεγάλη ιστορία. Την ιστορία της εποχής κατά την οποία σχεδιάστηκε και κατ' επέκταση των φιλοσοφικών και αισθητικών τάσεων αυτής, την ιστορία της χώρας στην οποία σχεδιάστηκε και κατ' επέκταση των εμμονών και των επιρροών αυτού, την ιστορία της τεχνολογίας με/για την οποία σχεδιάστηκε και κατ' επέκταση των τεχνικών απαιτήσεων και των

αισθητικών περιορισμών αυτή έφερε. Όλα αυτά συνθέτουν την «εικόνα» μιας γραμματοσειράς και συνιστούν τις παραμέτρους που άλλοτε επιβάλλουν και άλλοτε αποτρέπουν την χρήση της.

Έτσι ο σχεδιαστής καλείται να επιλέξει ανάμεσα σε γραμματοσειρές οι οποίες σχεδιάστηκαν την εποχή της μεταλλικής στοιχειοθεσίας, της φωτοστοιχειοθεσίας ή της ψηφιακής τυπογραφίας, γραμματοσειρές με ουμανιστικές καταβολές ή γεωμετρικές επιρροές με ακρεμμόνες ή χωρίς, τίτλων ή κειμένου, αναγεννησιακές, ρομαντικές, μοντέρνες της Ολλανδικής ή της Βρετανικής σχολής κ.ο.κ.

«Εντάξει, αλλά πόσα διαφορετικά «a» μπορεί να υπάρχουν!». Η απάντηση είναι όσοι και σχεδιαστές. Όσο κι αν τα στοιχεία της επιρροής ή ακόμη και αυτά της μίμησης είναι αναπόφευκτα στον οποιασδήποτε μορφής σχεδιασμό, δυο «a» δεν θα είναι ποτέ ίδια.

Ο σχεδιασμός γραμματοσειρών είναι μία κοπιαστική και χρονοβόρα διαδικασία. Για να ανταπεξέλθει σε αυτό το δύσκολο έργο, ο σχεδιαστής τυπογραφικών στοιχείων οφείλει να είναι ένας άνθρωπος καταρχήν με τις απαιτούμενες γνώσεις, με οξεία οπτική αντίληψη, εμπειρία, [κάποιοι το λένε και ένστικτο] και πάνω από όλα υπομονή.

Αναπόφευκτα όμως, θα καταλήξει να είναι και ένας άνθρωπος με εμμονές οι οποίες μάλιστα, ουκ ολίγες φορές, φτάνουν στα άκρα (Τριανταφυλλάκος Γ., 2007).

Από τα τέλη του 18ου αιώνα παρατηρούνται σημαντικές εξελίξεις στην τυπογραφική πρακτική και στο σχεδιασμό, στην τελευταία δεκαετία του 17ου και από τις αρχές του 19ου αιώνα οι αλλαγές γίνονται ειδικότερες. Το σχέδιο της νέας ελληνικής σειράς που παρήγγειλε το πανεπιστήμιο του Cambridge το 1795 ήταν ο γραφικός χαρακτήρας του Ρίτσαρντ Ραυλσον, ενός από τους ικανότερους κλασσικούς φιλόλογους της εποχής του και εξαιρετικού καλλιγράφου.

Εδώ όμως θα θέσω ένα ερώτημα.

Γιατί επέλεξα να φτιάξω μια εταιρική ταυτότητα, με απεικονίσεις χειρογράφων πάνω σε ρούχα και αξεσουάρ;

Είναι γιατί εμπνεύστηκα, μέσα από την ιδιόχειρη γραφή ενός ανθρώπου, μιας ξεχωριστής «γραμματοσειράς» δηλαδή, που παρ' ότι δυσανάγνωστη, έχει την δική της ομορφιά.

Μου ανοίγει έναν άλλο δρόμο, για να διαβάζω τα γράμματα και τα σύμβολα.

Στόχος εταιρείας

Καθημερινά ρούχα για όλες τις ώρες και για όλες τις ηλικίες. Τα ρούχα έχουν προσεγμένη ραφή, ανθεκτικό ύφασμα και ιδιαιτερότητα στο ράψιμο. Τα αξεσουάρ ταυτίζονται και συνδυάζονται με τα ρούχα και ξεχωριστά. Η εταιρεία έχει σαν στόχο, να φτιάχνει και δώρα της επιλογής του καθενός, με τη δική του ιδέα.

Επωνυμία της εταιρείας

Σκέφτηκα και συνδύασα τα χειρόγραφα με τρόπο τέτοιο, έτσι ώστε, να αντιπροσωπεύουν το όλο σύνολο της ιδέας μου.

Η επωνυμία της εταιρείας ΠΙΕ ΝΤΕ ΚΟΚ τελικά, θεώρησα ότι είναι η πιο κατάλληλη, γιατί αναφέρεται σε συγκεκριμένο ύφασμα και ραφή και η μετάφραση στα Ελληνικά από την γαλλική λέξη ΠΙΕ ΝΤΕ ΚΟΚ που σημαίνει «ορνιθοσκαλίσματα», θεώρησα ότι είναι η πιο κατάλληλη.

Μπορεί να είναι γαλλική ονομασία όμως εγώ τη χρησιμοποιώ με ελληνικούς χαρακτήρες και την μετατρέπω σε λογότυπο.

Είναι εύηχη σαν ονομασία, σε οδηγεί στην φιλοσοφία της εταιρίας αλλά και του σχεδιασμού εταιρικής ταυτότητας.

Η προφορά της γαλλικής γλώσσας, μου δίνει μια υπεροχή και θεωρώ ότι ταυτίζεται απόλυτα με την εταιρεία ένδυσης.

Προκαλεί και συγχρόνως ανατρέπει γιατί η ονομασία στα γαλλικά αναφέρεται σε τρόπο ύφανσης και όχι σε ύφασμα.

Αυτό για μένα ήταν το κλειδί για να το επιλέξω.

Τι είναι το Πιε Ντε Κοκ

Γεννήθηκε στη Σκωτία κάπου εκεί στα 1800, ως υφασμένο μάλλινο πανωφόρι των Σκωτσέζων βοσκών. Αφήνοντας πίσω το «βουκολικό» παρελθόν του, επικράτησε ως αγαπημένο μοτίβο των Άγγλων ευγενών, πέρασε στα 50's στα χέρια του Dior και της Chanel και έκτοτε κατέκτησε τα runaways και τις καρδιές μας.

Πρόκειται για το λεγόμενο *ried de roule*, υποκατηγορία του tweed (μάλλινο καρώ πλεκτό) που έχει πάρει το όνομά του στα γαλλικά από το ίδιο το μοτίβο που θυμίζει τα σημάδια που αφήνει στο χώμα το πόδι της κότας (*ried de roule*) ή όταν είναι μεγαλύτερα, το πόδι του κόκορα (*ried de coq*). Παρότι ο γαλλικός όρος έχει επικρατήσει παγκόσμια, θα το ακούσεις σε διάφορα ονόματα και στην αγγλική όπως *houndstooth* (το δόντι του κυνηγόσκυλου), *dogstooth* ή *purrrytooth*, ανάλογα με το μέγεθος του.

Είτε ως πόδι της κότας, είτε ως κυνόδοντας, πρόκειται για εναλλαγή «χαλασμένων» καρώ σχεδίων σε σκούρο και ανοιχτό χρώμα. Το πρωτότυπο αυτό καρώ έκανε την πρώτη του εμφάνιση στη μόδα το 1885 στη Νέα Υόρκη και είναι ένα από τα πιο αγαπημένα μοτίβα των σχεδιαστών μόδας. Συναντιέται πιο συχνά στις κλασικές του ασπρόμαυρες αποχρώσεις, ωστόσο πολλοί οίκοι σήμερα παίζουν με τις αποχρώσεις, θέλοντας να δώσουν στο κλασικό αυτό μοτίβο μια διάθεση ζωηράδας και φρεσκάδας. (Κουρτίδου Β., 2017)

Σχεδιασμός ρούχων

Η ιστορία ξεκινά στα γραφεία της εταιρείας ΠΙΕ ΝΤΕ ΚΟΚ όπου η σχεδιαστική ομάδα των 50 ατόμων ξεφυλλίζει βιβλία με χειρόγραφα και επιλεγεί πρωτότυπες συλλογές, δημιουργώντας σχεδιαστικές ιδέες για την επόμενη συλλογή ρούχων.

Κόψιμο του πατρόν

Αφού δημιουργηθεί το σχέδιο, μεταφέρεται σε μια ομάδα που κόβει τα πατρόν, μέσα στην ίδια την εταιρεία, και η οποία συνδυάζει τα πρώτα πρωτότυπα. Όταν

αυτά δημιουργηθούν δοκιμάζονται πάνω σε μοντέλα, που είναι μόνιμοι υπάλληλοι της ΠΙΕ ΝΤΕ ΚΟΚ.

Αποστολή ψηφιακού σχεδίου

Αφού ολοκληρωθεί το πρωτότυπο, ένα ψηφιακό σχέδιο στέλνεται στο εργαστήριο της εταιρείας και επιμελείται από σχεδιαστές.

Από το σχέδιο στο ύφασμα

Όταν ολοκληρωθεί η διαδικασία του σχεδιασμού πηγαίνει να τυπωθεί στο ύφασμα με τη μέθοδο μεταξοτυπίας.

Μεταφορά στο εργαστήριο ραφής

Τα υφάσματα πακετάρονται μαζί. Ένα χαρτί έχει όλες τις λεπτομέρειες που θα βοηθήσουν τους υπαλλήλους του εργαστηρίου ραφής να δουν πως πρέπει να ενωθούν τα κομμάτια για να ολοκληρωθεί το σχέδιο του ρούχου.

Επιστροφή στα κεντρικά

Όταν ραφτεί το ρούχο, επιστρέφει στο κεντρικό γραφείο της ΠΙΕ ΝΤΕ ΚΟΚ για περεταίρω έλεγχο και είναι έτοιμα για να διατεθούν στον πελάτη. (Ακριβού Μ., 2018)

Στρατηγική προσέγγιση του κοινού

Η εταιρεία ΠΙΕ ΝΤΕ ΚΟΚ θέλησε να φέρει κοντά τον πελάτη και να του δώσει την ευκαιρία να μιλήσει ο ίδιος για εκείνον μέσα από το ρούχο που θα επιλέξει. Μέσα σε ένα σύνολο ανθρώπων συμβαίνουν πολλά διαφορετικά πράγματα που όμως έχουν ξεχωριστό ενδιαφέρον. Η εταιρεία ρούχων ΠΙΕ ΝΤΕ ΚΟΚ δημιουργεί ένα διάλογο επικοινωνίας χωρίς συστάσεις. Ο άνθρωπος μέσα στο κοινωνικό σύνολο με τη διαφορετικότητά του με οδήγησε στη ραφή και τον σχεδιασμό αυτών των ρούχων, προκαλώντας το μάτι του θεατή - αγοραστή να εκφραστεί επιλέγοντας «ρούχα με χαρακτήρα».

Πηγές

Bringinghurst R., 2019, *Στοιχεία της τυπογραφικής τέχνης*, σελ. ιζ-κδ. Β' Έκδοση, Μετάφραση: Ματθιόπουλος Γ.Δ. Ηράκλειο: ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΡΗΤΗΣ

Faria A., 2014, *Για έμπνευση: pied de poule και pied de coq print*. [online]. Διαθέσιμο από: <<https://alessandrafaria.com/2014/04/para-se-inspirar-estampa-pied-de-poule/>>

Lauxtermann M., 2017, *Συλλογές χειρογράφων στην Κωνσταντινούπολη του 16ου αιώνα* [online]. Διαθέσιμο από: <http://www.laskaridisfoundation.org/wp-content/uploads/2017/04/%CE%A3%CF%85%CE%BB%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%AD%CF%82-%CF%87%CE%B5%CE%B9%CF%81%CE%BF%CE%B3%CF%81%CE%AC%CF%86%CF%89%CE%BD-%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%9A%CF%89%CE%BD%CF%83%CF%84%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%B9%CE%BD%CE%BF%CF%8D%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%B7-%CF%84%CE%BF%CF%85-16%CE%BF%CF%85-%CE%B1%CE%B9%CF%8E%CE%BD%CE%B1_Lauxtermann.pdf>

Αγγελοπούλου Χ., 2014, *Γραφολογία: Μια ξεχωριστή μέθοδος αυτογνωσίας* [online]. Διαθέσιμο από: <https://www.womenonly.gr/armonia/psychologia/arthro/grafologia_mia_ksexoristi_methodos_aytognosias-129452928/>

Ακριβού Μ., 2018, *Να πώς κατασκευάζονται τα ρούχα της ZARA* [online]. Διαθέσιμο από: <<https://www.fortunegreece.com/photo-gallery/na-pos-kataskevazonte-ta-roucha-tou-zara/#10>>

Αναστασάκη Ε., 2012, *Το ιδιαίτερο γράψιμο του ντα Βίντσι* [online]. Διαθέσιμο από: <<https://perierga.gr/2012/11/%CF%84%CE%BF-%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%AC%CE%BE%CE%B5%CE%BD%CE%BF-%CE%B3%CF%81%CE%AC%CF%88%CE%B9%CE%BC%CE%BF-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%BD%CF%84%CE%B1-%CE%B2%CE%AF%CE%BD%CF%84%CF%83%CE%B9/>>

Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος, *Χειρόγραφα & Ομοιότυπα* [online]. Διαθέσιμο από: <<https://www.nlg.gr/collection/cheirografa-kai-omoiotypra/>>

Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης & Ηλεκτρονικού Περιεχομένου, 2017, *900 ελληνικά χειρόγραφα διαθέσιμα online από τη Βρετανική Βιβλιοθήκη* [online]. Διαθέσιμο από: <<https://www.ekt.gr/el/news/20547>>

Καλτάλη Μ., 2016, *Τάκης Κατσουλίδης: ο πρωτοπόρος σχεδιαστής ελληνικών γραμματοσειρών και χαράκτης μιλά στο LIFO.gr* [online]. Διαθέσιμο από: <<https://www.lifo.gr/culture/design/takis-katsoylidis-o-protoporos-shediastis-ellinikon-grammatoseiron-kai-haraktis-mila>>

Κατσουλίδης Τ., 2000, *Το Σχέδιο του Γράμματος*, σελ. 49-69.

Κουρτίδου Β., 2017, *Τι είναι άραγε αυτό το “Pied de Poule” (Πιε ντε πουλ);* [online]. Διαθέσιμο από: <<https://donnasito.gr/%CF%84%CE%B9-%CE%B5%CE%AF%CE%BD%CE%B1%CE%B9-%CE%AC%CF%81%CE%B1%CE%B3%CE%B5-%CE%B1%CF%85%CF%84%CF%8C-%CF%84%CE%B9-%CF%84%CE%B1-%CE%B2%CE%AF%CE%BD%CF%84%CF%83%CE%B9/>>

Κουρτίδου Β., 2017, *Τι είναι άραγε αυτό το “Pied de Poule” (Πιε ντε πουλ);* [online]. Διαθέσιμο από: <<https://donnasito.gr/%CF%84%CE%B9-%CE%B5%CE%AF%CE%BD%CE%B1%CE%B9-%CE%AC%CF%81%CE%B1%CE%B3%CE%B5-%CE%B1%CF%85%CF%84%CF%8C-%CF%84%CE%B9-%CF%84%CE%B1-%CE%B2%CE%AF%CE%BD%CF%84%CF%83%CE%B9/>>

%CF%84%CE%BF-pied-de-poule-%CF%80%CE%B9%CE%B5-
%CE%BD%CF%84%CE%B5-%CF%80%CE%BF/>

Τριανταφυλλάκος Γ., 2007, *Σκέψεις για την τυπογραφία* [online]. Διαθέσιμο από:
<<https://backpacker.gr/projects/p8/typography.pdf>>

Τσαγκαράκης Α., 2013, *Αυτογνωσία μέσα από τον γραφικό σου χαρακτήρα* [online]. Διαθέσιμο από: <<https://enallaktikidراسi.com/2013/05/atognosia-mesa-aro-to-grafiko-sou-xaraktira/>>

Πρωτογεράκη Σ., 2017, *Τύποι υφασμάτων – Ορολογία* [online]. Διαθέσιμο από:
<<http://www.athinodromio.gr/%CF%84%CF%8D%CF%80%CE%BF%CE%B9-%CF%85%CF%86%CE%B1%CF%83%CE%BC%CE%AC%CF%84%CF%89%CE%BD-%CE%BF%CF%81%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%AF%CE%B1/#.YSpMki4zaUk>>
>

Φιλμογραφία

Μονόγραμμα | Τάκης Κατσουλίδης, 2008, ERTFLIX [online]. Διαθέσιμο από: <<https://www.ertflix.gr/ekropmes-old/monogrammaold/monogramma-takis-katsoylidis/>>

Κατάλογος εικόνων:

Σελ.7: Χειρόγραφο Φωκά Ν.,2019, [online]. Διαθέσιμο από:
<<https://www.hartismag.gr/hartis-3/pagkosmia-hmera-poihshs/xeirografa-poihmata>>

Σελ.7: Χειρόγραφο Ρίτσου Γ., 2016[online]. Διαθέσιμο από:
<http://pinakio.blogspot.com/2016/11/blog-post_21.html>

Σελ.7: Χειρόγραφο Καβάφη Κ.Π.,2016, [online]. Διαθέσιμο από:
<<http://nursingpoint.gr/index.php/socials/39-ithaca-ithaki>>

Σελ.7: Χειρόγραφο John Peter Russell., 1888 [online]. Διαθέσιμο από:
<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:GUGG_Letter_to_John_Peter_Russell.jpg>
>

Σελ.8: Ανατομία των γραμμάτων, 2015, [online]. Διαθέσιμο από:
<https://eclass.uowm.gr/modules/document/file.php/NURED273/%CE%9D%CE%B5%CF%8C%CF%84%CE%B5%CF%81%CE%B7%20%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE%20%CE%99%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%81%CE%AF%CE%B1%2011_oc_new.pdf>

Σελ.13: Πιε ντε πουλ ή αλλιώς houndstooth, 2020 [online]. Διαθέσιμο από:
<<https://esquire.com.gr/styl/moda/4494/pie-n-te-poul-i-kompsi-enallaktiki-tou-karo>>

Σελ.14: Παντελόνι πιε ντε κοκ, [online]. Διαθέσιμο από:
<<https://happysizes.gr/gr/panteloni-610419-leyko-mayro.html>>

Σελ.14: Κασκόλ, BSB, [online]. Διαθέσιμο από:
<<https://www.marieclaire.gr/fashion/shopping/retro-finetsa-agarimeno-motivo-ton-gynekon-kathe-ilikias/>>

Σελ.14: Καμπαρτίνα πιε ντε κοκ, [online]. Διαθέσιμο από:
<<https://gate.shop/houndstooth-patterned-coat-6101134-89>>

Σελ.14: Τσάντα πιε ντε κοκ, [online]. Διαθέσιμο από:
<<https://fairymadeshop.com/product/pied-de-poule-retro-lady-bag-m/>>